

Lokalhistorisk forening For Aldum Sogn

Orienteringsblad til medlemmer

19. Årg. Nr. 1

Oktober 2005

Fra Fyn til Hesselballe - -

I en avisartikel fra 1954 stod der om hvordan den dengang 82-årige smed og Fynbo Hans Peter Rasmussen kom til Hesselballe: "Jo, DET VAR skam Kæltringestreger, der fik mig lokket til Jylland, fortæller den 82-årige Smed Hans Peter Rasmussen, Hesselballe, der er født i Over Holluf pr. Marslev paa Fyn, og hvis Afstamning tydeligt spores i Sproget. Er han for resten ikke Danmarks ældste, aktive Smed?"

Jeg var Smed paa Avernakø, men det kneb med at ordne Hestene, jeg var blevet for gammel til det. Saa saa jeg en Annonce, hvor en Børstenbinder fra Horsens averterede om, at han aftog alt, hvad man kunde lave, og at Sagkundskab ikke var nødvendigt. Men det var det rene Kæltringestreger, for han aftog slet ikke noget. Han gik i Stedet fallit og blev sat i Bøtten.

Den første Tid boede jeg i Uldum, men saa flyttede jeg til Hvolgaard ved Ølholm i 1930. Der boede jeg i Smedemosen. Der var fem Tdr. Land til, jeg havde en lille Smedje, og desuden var jeg Smed paa Hvolgaard. Før jeg kom til Hesselballe, var der godt nok en Bysmed her, men han var efterhaanden gammel. Det var Søren Chr. Pedersen. Der var ogsaa en anden Smed, som ved Siden af var Skorstensfejer og Brøndgraver, men han flyttede til København.

Da Søren Chr. Pedersen hørte, jeg vilde begynde som Smed, sagde han "Saa giver jeg Huset til Sønnen og tager min Aldersrente". – Og det gjorde han. Det var i 1938, og siden har Smed Rasmussen været i Hesselballe. Han er Enkemand og passer selv sin Lejlighed. - - - Morgenmad og Aftensmad – og for øvrigt ogsaa alle Mellemmaaltider, klarer han selv, men Middagsmaden faar han rundt om paa Gaardene.

SPISER KUN HJEMME OM TORSDAGEN

-- Folk er saa flinke, siger han. De har ordnet det, saa jeg hver Dag faar min Middagsmad paa én af Gaardene, saadan at jeg hver Ugedag kommer det samme Sted og spiser. Jeg var ikke helt tilfreds i Begyndelsen og sagde til dem, at Smedearbejdet blev lige dyrt for det. Men det gjorde ikke noget. Den eneste Dag jeg spiser hjemme, er om Torsdagen, for jeg vil selv ordne Fisk.

GROVSMEDE BLIVER SULTET

Rasmussen kom i Lære i 1887, hvor Arbejdstiden var fra Kl. 5 om Morgenen til 7 om Aftenen om Someren – om Vinteren begyndte de først Kl. 6, men saa var der til Gengældingen Middagspavse.

Dengang skulde vi smede alt selv, om det saa var Søm, fortæller han. Da vi begyndte paa de amerikanske Plove, maatte vi ogsaa lave det hele selv. Da var det et Slæb at være Smed, og det var ikke godt at være Lærdreng, for han skulde altid staa og tæske med den store Forhammer. Da vi først blev kendt med det, var vi ikke saa kede af det.

--Sammenligner man Forholdene dengang med nu, er det som Nat og Dag. Dengang skulde man selv skabe noget – nu skal

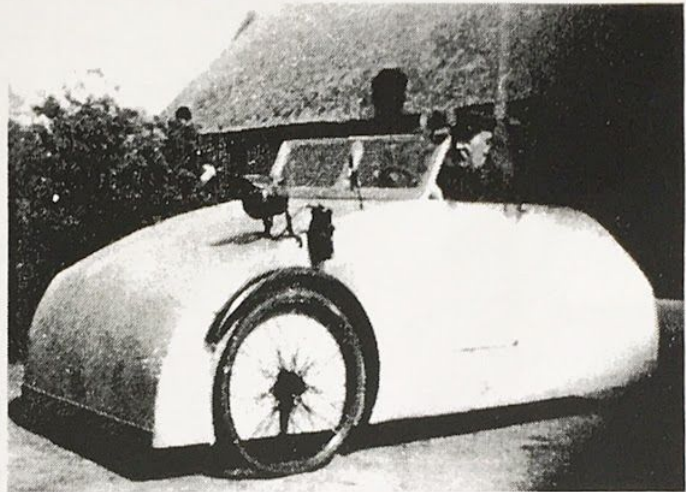
en Smed jo bare skrue sammen. Smedesvendene nu om Stunder lærer jo ikke rigtig Smedehaandværk. Jeg kan ikke forlige mig med det nye Smederi. Siden maskinerne kom frem, er det daarligt at være Grovsmed, de bliver helt sultet.

HESTESKO IKKE MERE NØDVENDIGE

Hvad saa med Hesteskoningen?

-- Ja, jeg har faktisk snart ikke skoet Heste i 20 Aar. Det er det værste Arbejde, vi har, de store Heste er ikke til at tumle, naar først man kommer lidt op i Aarene. Og for resten bruger de snart ikke Sko mere. Hestene bruges ikke meget paa Vejene, og i Marken kan de sagtens holde til at gaa uden Sko.

Smed Rasmussen har ogsaa Bil. Bil er maaske saa meget sagt. Det er nemlig en Cykelbil – en Cykel paa tre Hjul med med Bilstel af Krydsfiner. To Hjul foran og et bagude. Der er rigtig Bilrat paa, to Karbidlygter, to Vimpler, Haandbremse, flytteligt Ryglæn og to Sæt Pedaler, Vindskærm og Spejl. Det er skam et ganske morsomt Køretøj, Smed Rasmussen der har faaet sig. Han vilde i Grunden have lavet det selv, men saa saa han en Annonce og røg til at købe Køretøjet i Stedet. Han kører meget rundt i sin Bil, selv om det efterhaanden kniber med at klare Bakkerne. En Tur til Ølholm kan han dog stadig tage, uden at han behøver at staa ud og skubbe –”

Danmarks maaske ældste aktive Smed, Hans Peter Rasmussen , i sin Bilcykel

Ved **GENERALFORSAMLINGEN** (se ogsaa bagest) vil vi igen vise en del af de gamle "glasnegativ-billeder" fra fotograf Johansen paa storskærm. Noget over halvdelen af dem er nu blevet overført til EDB, og ligeledes blevet printet ud paa papir (saa de kan ses som ca. 6x9 cm billeder).

I forbindelse med den kommende kommune-sammenlægning, vil der ogsaa paa Lokalarkiv-området ske nogle ret markante ændringer

i de "paraply-foreninger" som vi deltager i. Det kommer til at gælde "Kulturhistorisk Samvirke" (p.t. for Tørr.-Uld. komm.), og (formodentlig) "ARVE" (Arkiver i Vejle amt). Der vil blive fortalt om det under beretningen på Generalforsamlingen.

Kalender

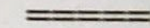
Kalender for 2006 med billeder fra "gamle" Uldum kan nu købes på arkivet eller på Uldum Mølle i A4 (75 kr.) og A3 (100 kr.) størrelse.

Foreningen

Medlemskab:

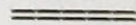
Alle interesserede kan blive medlem af foreningen.

Medlemskab kan løses ved henvendelse til en i bestyrelsen, og koster 40 kr. for enkeltpersoner, og 70 kr. for par.

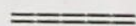
Arkivet:

Arkivet er åbent 1. mandag i hver måned kl. 16 – 18. Adgang til arkivet er fra gården i Uldum skole. Udenfor åbningstiden ved henvendelse til fmd. Kjeld Olesen, Skolegade 13, tlf. nr. 75679331, eller til bestyrelsens øvrige medlemmer.

Generalforsamling:

Denne 28 generalforsamling afholdes i år torsdag d. 27. oktober kl. 19.30 på Nedergården, med dagsorden ifølge vedtægterne.

Bestyrelsen:

Kjeld Olesen, fmd. Skolegade 13	75679331
Jette Jørgensen, ark.-leder, sekr. Skolegade 23	75678827
Knud Stervbo, kass. Kildebakken 8	75678006
Svend Koch Petersen, Skanderborgvej 64.	75678865

Vores hjemmeside som i er velkommen til at besøge har adr.

WWW. uldum.lokalarkiver.dk